

María Torres Pérez¹

**El Pacte Internacional de Drets Econòmics,
Socials i Culturals de 1966 i el seu Protocol
Facultatiu de 2008**

Introducció

El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (PDESC) de 1966, conforma juntament amb la Declaració Universal i amb el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i els seus dos protocols facultatius, l'anomenada “Carta Internacional de Drets Humans”, sistema universal de protecció dels drets humans ancorat en l'Organització de les Nacions Unides.

El Pacte, com el denominarem al llarg del present text, no estableix un àmbit territorial d'aplicació, però es fa extensible a tot territori sota sobirania de l'Estat parteix.

Aquest Pacte no sembla conferir drets de manera directa, sinó que es fan dependre del

Esta obra está protegida con una [Licencia Creative Commons Atribución-NoComercial-SinDerivar 4.0 Internacional](#).

¹ Professora Contractada Doctora de Dret Internacional Públic. Universitat de València (Espanya). Cofinançat per la Unió Europea. Les opinions i punts de vista expressats només comprometen al seu(s) autor(és) i no reflecteixen necessàriament els de la Unió Europea o els de l'Agència Executiva Europea d'Educació i Cultura (*EACEA). Ni la Unió Europea ni la EACEA poden ser considerats responsables d'ells.

compliment d'unes certes obligacions positives per part dels Estats.

En concret:

- L'obligació d'adoptar mesures posant a la seua disposició tots els mitjans apropiats i en termini de temps el més breu possible.
- I la de garantir tots els drets sense discriminació.

I qui són els destinataris dels drets humans reconeguts pel Pacte? D'una banda, els Pobles, ja que el Pacte reconeix que:

- Tots els pobles tenen el dret de lliure determinació, i que...
- Tots els pobles poden disposar lliurement de les seues riqueses i recursos naturals

I, d'altra banda, totes les persones.

Drets reconeguts en el Pacte

Però quins són aquests drets socials, culturals i econòmics que protegeix el Pacte? El llistat de drets protegits és el següent:

- Dret a treballar

- Dret a gaudir de condicions de treball equitatives i satisfactòries.
- Drets sindicals i dret de vaga.
- Dret a la seguretat social.
- Protecció i assistència a la família.
- Dret a un nivell de vida adequat.
- Dret al gaudi del més alt nivell possible de salut.
- Dret a l'educació.
- Dret a participar en la vida cultural i a gaudir dels beneficis del progrés científic.

Hem de tindre en compte, no obstant això, que existeix la possibilitat d'establir limitacions a aquests drets i que, per tant, no es tracta de drets de naturalesa absoluta. En qualsevol cas, haurà de tractar-se de limitacions establides per llei, que s'admetran només en la mesura compatible amb la naturalesa d'aqueixos drets i amb l'exclusiu objecte de promoure el benestar general en una societat democràtica.

El propi Pacte reconeix la possibilitat d'incloure limitacions únicament aplicables a les persones no nacionals de l'Estat Part (i en aquest cas l'Estat haurà de determinar en quina mesura

garantiran els drets econòmics reconeguts) o limitacions específiques per al gaudi de determinats drets: per exemple, restriccions legals a l'exercici de dret associació, sindical i vaga pels membres de les forces armades, de la policia o de l'administració de l'Estat.

Mecanisme de control

Coneixent els Drets reconeguts, ara haurem de subratllar com es controla el compliment dels Estats de les obligacions adquirides a través del Pacte.

El mètode de control obligatori és el de presentació dels informes nacionals sobre les mesures adoptades i els progressos realitzats. Pel sistema d'informes, els Estats es comprometen a presentar un informe sobre les disposicions que hagen adoptat i que donen efecte als drets reconeguts en el Pacte i sobre el progrés que hagen realitzat quant al gaudi d'aqueixos drets.

El Pacte contemplava que el primer informe es presentara en el termini d'un any a comptar de la data d'entrada en vigor del Pacte respecte a cada Estat Part. Hui dia, es presenten cada 5 anys.

El procediment dissenyat suposava la seua presentació davant el Secretari General que

després els transmetia al ECOSOC per al seu examen, i est als organismes especialitzats interessats i a la Comissió de Drets Humans (per al seu estudi). Posteriorment, el ECOSOC emetia un informe amb les seues recomanacions generals i un resum a tots els Estats en l'Assemblea General.

Des de 1985, el ECOSOC va establir un Comit  de Drets Econòmics, Socials i Culturals (mitjançant la seua Resolució ECOSOC 1985/17) compost de 18 experts independents triats per ECOSOC entre candidats estatals que es reuneix a Ginebra (dues sessions a l'any).

Aquest Comit  no sols Precisa les obligacions de control, sinó que és l'encarregat d'emetre Observacions i recomanacions.

El Protocol Facultatiu de 2008

El sistema s'ha modernitzat amb l'entrada en vigor del Protocol Facultatiu de 2008, el 5 de maig de 2013. Aquest Protocol Facultatiu es dedica a revisar i augmentar les competències del Comit  per a

- Rebre i examinar comunicacions d'individus que al·leguen que els seus drets sota el Pacte han sigut violats.

- El Comit  també pot, en determinades circumstàncies, emprendre investigacions sobre violacions greus o sistemàtiques de qualsevol dels drets econòmics, socials i culturals enunciats en el Pacte (3 Estats)
- Examinar denúncies interestatals (cap Estat).

Respecte a les Comunicacions (queixes) individuals, hem d'assenyalar que aquestes han de realitzar-se per part d'una persona o en nom d'una persona o grup de persones que al·leguen ser víctimes d'una violació del Pacte per part d'un Estat Part del Protocol Facultatiu que haja reconegut la competència del Comit  per a aix .

No es permeten comunicacions anònimes.

La queixa haurà de presentar un resum dels principals fets del cas en ordre cronològic, incloent-hi els recursos sol·licitats a nivell intern i les decisions adoptades per les autoritats nacionals (regla de l'esgotament dels recursos interns). El termini per a presentar una comunicació des de l'esgotament dels recursos interns  s d'1 any.

Una vegada acordada la seua admissibilitat, el Comit  emetrà un dictamen sobre el fons, concedint-se a l'Estat en q estio un termini de 6

mesos per a l'adopció de mesures rectificadores del conflicte.

D'altra banda, el procediment d'investigació pot iniciar-se quan el Comité obtinga informació fidedigna que done compte de l'existència de violacions greus o sistemàtiques per un Estat Part dels drets del Pacte. En aquest cas, es convidarà a l'Estat Part a col·laborar en l'examen de la informació i, a aqueixos efectes, a presentar les seues observacions sobre aquesta. Una vegada conclosa la investigació, es realitzaran les Observacions i recomanacions oportunes, repetint-se el termini dels 6 mesos per a l'adopció mesures.

Resumint: El Pacte de Drets Econòmics, Socials i Culturals de 1966 i el seu Protocol Facultatiu de 2008 formen la base de la protecció d'aquests drets, la protecció i la importància dels quals s'ha vist renovada arran de l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

**Cofinanciado por
la Unión Europea**

